

به نام خدا

خلاقیت و هنر معلمی

مولفان :

زهرا بساطی

مهین واحدی بورخیلی

علی منصورزاده

فرهاد بشیری

معصومه احمدی

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۲)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

chaponashr.ir

عنوان و نام پدیدآور: خلاقیت و هنر معلمی / مولفان زهرا بساطی... [و دیگران].

مشخصات نشر: ارسطو (سامانه اطلاع رسانی چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۲.

مشخصات ظاهری: ۱۷۰ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۳۹-۳۲۲-۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: مولفان زهرا بساطی، مهین واحدی بورخیلی، علی منصورزاده، فرهاد بشیری، معصومه احمدی.

یادداشت: کتابنامه ص: ۱۶۷-۱۷۰.

Creative teaching -- Iran

موضوع: تدریس خلاق -- ایران

Effective teaching -- Iran

تدریس اثربخش -- ایران

شناسه افزوده: بساطی، زهرا، ۱۳۶۶ خرداد-

رده بندی کنگره: LB۱۰۲۵/۳

رده بندی دیویی: ۳۷۱/۱۰۲

شماره کتابشناسی ملی: ۹۳۸۰۶۸۰

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

نام کتاب: خلاقیت و هنر معلمی

مولفان: زهرا بساطی - مهین واحدی بورخیلی - علی منصورزاده

فرهاد بشیری - معصومه احمدی

ناشر: ارسطو (سامانه اطلاع رسانی چاپ و نشر ایران)

صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۲

چاپ: زبرجد

قیمت: ۱۳۶۰۰۰ تومان

فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان:

<https://chaponashr.ir/ketabresan>

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۳۹-۳۲۲-۸

تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵

www.chaponashr.ir

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۵	مقدمه.....
۱۹	ماهیت تدریس و رابطه آن با یادگیری.....
۲۰	الگوی عمومی تدریس.....
۲۰	مرحله اول: فعالیت‌های پیش از عمل آموزش.....
۲۲	مرحله دوم: فعالیت‌های پیش از عمل آموزش و ضمن آموزش.....
۲۳	مرحله سوم: فعالیت‌های ضمن عمل آموزش.....
۲۴	مرحله چهارم: فعالیت‌های ضمن عمل آموزش و پس از آموزش.....
۲۵	انواع ارزشیابی.....
۲۵	ارزشیابی تشخیصی.....
۲۵	ارزشیابی تکوینی.....
۲۵	ارزشیابی تراکمی.....
۲۶	مهارت‌های ضروری تدریس.....
۲۶	لازمه آموختن مهارت‌های تدریس.....
۲۷	مهارت‌های تدریس عبارتند از:.....
۲۷	۱- مهارت فن بیان.....
۲۷	۲- مهارت زبان بدن.....
۲۸	۳- مهارت صبر و حوصله.....
۲۸	۴- مهارت تفکر صحیح.....

- ۵- خلاقیت ۲۹
- ۶- مهارت توانایی برقراری ارتباط ۲۹
- ۷- مهارت اعتماد به نفس ۳۰
- ۸- مدیریت تعارض ۳۰
- ۹- مهارت همدردی ۳۰
- ۱۰- مهارت شناخت دانش آموزان ۳۱
- تفاوت‌های روانی و جسمانی دانش آموزان ۳۲
- تفاوت‌های فردی در قالب تفاوت‌های جسمانی دانش آموزان ۳۴
- ۱۱- سازماندهی ۳۵
- ۱۲- آشنایی با فناوری جدید ۳۵
- ۱۳- یادگیری مداوم ۳۶
- ۱۴- انطباق پذیری ۳۶
- راهبردهای جذب دانش آموزان در کلاس ۳۷
- از فناوری استفاده کنید. ۳۷
- یادگیری را به دنیای واقعی متصل کنید. ۳۸
- از کار گروهی و همکاری استفاده کنید. ۳۸
- به دانش آموزان حق انتخاب دهید. ۳۹
- از دانش آموزان سوال بپرسید. ۳۹
- روابط قوی با دانش آموزان برقرار کنید. ۳۹
- تدریس اثر بخش به چه معناست؟ ۴۰
- مولفه های تدریس اثربخش ۴۱

- ۴۲-۱-مهارت های حرفه ای تدریس ۴۲
- ۴۲-۲-مهارت های ارتباطی ۴۲
- ۴۲-۳-مهارت های ارزشیابی ۴۲
- ۴۳-۴-ویژگی های فردی ۴۳
- ۴۳-شرایط یک تدریس اثر بخش ۴۳
- ۴۳-راهبردهای تجویزی تدریس اثربخش ۴۳
- ۴۴-راهبردهای تدریس عبارتند از: ۴۴
- ۵۰-اصول تجویزی تدریس اثربخش ۵۰
- ۵۰-۱-اصول ارائه: ۵۰
- ۵۱-۲-اصول تمرین ۵۱
- ۵۳-۳-اصول بازخورد: ۵۳
- ۵۴-راهکارهای کاربردی یک تدریس اثر بخش ۵۴
- ۵۴-۱- آمادگی کامل ۵۴
- ۵۵-۲- داشتن طرح درس ۵۵
- ۵۶-۳- استفاده از شیوه های مناسب تدریس ۵۶
- ۵۶-۴- مشارکت دانش آموزان در فرایند یادگیری ۵۶
- ۵۶-۵- نظارت مداوم بر کلاس ۵۶
- ۵۶-۶- تسلط بر مطالب تدریس ۵۶
- ۵۷-۷- استفاده بهینه از وقت ۵۷
- ۵۷-۸-استفاده از رسانه های کمک آموزشی ۵۷

- ۹- به کار گرفتن حواس و مهارت ها و توانایی های مختلف یادگیرنده گان۵۷
- ۱۰- تناسب با شرایط وامکانات محیط و حداکثر استفاده از آن۵۸
- ۱۱- تناسب بارشد شخصیت و بهداشت روانی یادگیرندگان۵۸
- ۱۲- کاربردهای ارزشیابی تحصیلی، یادگیری و ارزیابی آن۵۸
- ۱۳- توانایی جذب دانش آموز۶۰
- ۱۴- پرورش مهارت های فکری۶۰
- ۱۵- آموزش روش تهیه گزارش خلاقانه۶۰
- پیشنهادهای لازم برای معلمان۶۰
- عوامل موثر بر تدریس موفق۶۲
- ویژگی های مقدمه۶۳
- مراجعه به درس قبلی۶۳
- موضوع درس۶۴
- روش تدریس۶۴
- پرسش و پاسخ۶۵
- نظم و انضباط۶۶
- وضعیت کلاس درس۶۷
- وسایل کمک آموزشی۶۸
- خلاصه درس۶۸
- کاربرد آموخته ها۶۹
- آمادگی قبلی۷۰
- شخصیت معلم۷۰

انواع الگوهای تدریس	۷۲
معرفی برخی از الگوهای تدریس	۷۶
پرسش های مرحله تکوین مفهوم	۷۶
مرحله دوم: تفسیرمطلب	۷۷
مرحله سوم: کاربرد اصول	۷۸
پرسش های مرحله کاربرد اصول:	۷۸
هدف	۷۹
مراحل اجرای الگو	۸۰
مرحله نخست: آماده سازی	۸۰
مرحله دوم: نظم دهی	۸۰
مرحله سوم: ارزشیابی	۸۰
هدف	۸۱
مراحل اجرای الگو	۸۱
۱-ارائه:	۸۱
۲- عرضه مطلب درسی:	۸۱
۳- استحکام ساخت شناختی	۸۲
مراحل اجرای الگو	۸۴
مرحله ی نخست : آماده کردن گروه	۸۴
مرحله ی دوم: انتخاب شرکت کنندگان بازی نقش	۸۴
مرحله سوم: صحنه آرایبی	۸۴

مرحله چهارم: آماده کردن تماشاگران	۸۴
مرحله ی پنجم: اجرای بازی	۸۵
مرحله ی ششم: بحث و ارزش یابی	۸۵
مرحله ی هفتم: اجرای دوباره ی بازی نقش	۸۵
مرحله ی هشتم: بحث و ارزشیابی	۸۵
مرحله ی نهم: تعمیم و ارایه تجارب به موقعیت ها و اشخاص دیگر	۸۵
هدف	۸۶
مراحل اجرای الگو	۸۶
۱- مواجه کردن فراگیران بامسئله	۸۶
۲-گردآوری اطلاعات	۸۷
۳- سازماندهی اطلاعات	۸۷
۴- بررسی شیوه ی عمل در جریان کاوشگری	۸۸
مرحله اول: درگیر شدن	۸۹
مرحله دوم : کاوش	۹۰
مرحله سوم: توصیف	۹۰
مرحله چهارم: شرح و بسط	۹۰
مرحله پنجم: ارزشیابی	۹۱
۱-ارتباط برقرار کردن:	۹۱
۲-جربه کردن:	۹۲
۳-به کارگرفتن:	۹۲
۴-به اشتراک گذاشتن :	۹۲

- ۵- انتقال به موقعیت جدید : ۹۳
- نکات اجرایی در روش پرسش و پاسخ ۹۳
- الف- پرسش های تمرکزدهنده: ۹۴
- ب- پرسش های مربوط به شمارش و اندازه گیری: ۹۴
- پ- پرسش های مقایسه ای: ۹۴
- ت- پرسش های فعالیت پذیر: ۹۴
- کاربرد الگوها و مدیریت کلاس ۹۶
- عناصر مؤثر بر مدیریت کلاس ۹۶
- راهبردهای مدیریت کلاس ۹۷
- ۱ راهبردهای ارتباطی ۹۷
- ۲- تکنیک ها و راهبرد های آموزشی ۹۸
- ۲- راهبرد توضیح دادن ۹۹
- ۳- راهبرد جلب مشارکت ۱۰۰
- ۴- راهبرد سکوت معلم ۱۰۰
- ۵- راهبرد نشاط معلم ۱۰۰
- ۶- راهبرد پرسش و پاسخ ۱۰۱
- ۷- راهبرد صدای معلم ۱۰۲
- ۸- راهبرد استفاده از رسانه ۱۰۴
- ۹ راهبرد انتخاب و استفاده الگوهای تدریس ۱۰۴
- ۱۰- راهبرد ارائه تکلیف ۱۰۵

- ۱۱- راهبرد ارزشیابی ۱۰۵
- ۱۲- راهبرد هدایت پژوهشی ۱۰۶
- تقسیم بندی روش های تدریس ۱۰۷
- روش های تاریخی: ۱۰۷
- روش های نوین و فعال: ۱۰۷
- اهمیت و مزایای استفاده از روش های نوین تدریس ۱۰۷
- انواع روش های نوین تدریس ۱۰۸
- الف) روش های فعال تدریس ۱۰۹
- روش تدریس ایفای نقش ۱۰۹
- مبانی نظری روش فعال تدریس ۱۰۹
- ضرورت روش های فعال تدریس ۱۱۱
- پیش بایست های روش تدریس فعال ۱۱۵
- ب) روش تدریس مساله محور ۱۱۸
- روش تدریس بارش فکری (BRAIN STORMING) ۱۱۸
- ج) روش های مبتنی بر تکنولوژی ۱۱۸
- روش تدریس معکوس ۱۱۹
- استفاده از پرینتر سه بعدی در تدریس ۱۱۹
- د) روش تدریس شخصی سازی شده ۱۲۰
- طرح درس و تدریس ۱۲۱
- اهمیت استفاده از طرح درس چیست؟ ۱۲۲
- مزایای نوشتن طرح درس چیست؟ ۱۲۲

- برای نوشتن طرح درس به چه نکاتی باید توجه کنیم؟ ۱۲۳
- نکات مهم در نوشتن طرح درس ۱۲۳
- ۱- موضوع یا عنوان درس ۱۲۳
- ۲- تعیین و نگارش عناوین فرعی یا رئوس مطالب ۱۲۴
- ۳- نوشتن هدف کلی درس ۱۲۴
- ۴- نگارش و تنظیم هدف‌های میانی درس ۱۲۴
- ۵- نگارش و تنظیم هدف‌های رفتاری درس ۱۲۵
- ۶- تعیین رفتار ورودی دانش‌آموزان ۱۲۵
- ۷- ارزشیابی تشخیصی ۱۲۵
- انواع طرح درس ۱۲۶
- طرح درس سالانه یا ترمی ۱۲۶
- مزایای استفاده از طرح درس سالانه ۱۲۷
- نحوه‌ی نگارش طرح درس سالانه ۱۲۸
- مراحل نگارش و تنظیم طرح درس روزانه ۱۳۰
- آمادگی دانش‌آموزان: ۱۳۲
- فنون تدریس موفق ۱۳۶
- ویژگی‌های شخصیتی معلم و نقش موثر آن در تدریس ۱۳۷
- معلم شاگرد نگر ۱۳۸
- شاگرد نگر فردی و شاگرد نگر جمعی ۱۳۸
- معلمان درس نگر ۱۳۸

- درس نگر علمی ۱۳۹
- درس نگر فلسفی ۱۳۹
- تاثیر شخصیت علمی معلم بر فرایند تدریس ۱۳۹
- ارتباط با سایر علوم ۱۴۱
- شاخص های موفق تدریس ۱۴۱
- ایجاد انگیزه در آغاز تدریس نسبت به موضوع بحث ۱۴۱
- توضیح اصطلاحات کلیدی درس ۱۴۲
- استفاده از مثال های مناسب ۱۴۲
- ارایه چارچوب کلی درس در آغاز تدریس ۱۴۳
- مدیریت و توانایی برقراری نظم در کلاس ۱۴۴
- تناسب حجم مطالب ارایه شده با زمان کلاس و ظرفیت دانش آموزان ۱۴۷
- ارزشیابی از درس قبل ۱۵۰
- خلاصه کردن، جمع بندی و نتیجه گیری در پایان درس: ۱۵۰
- طرح بحث جلسه آینده و معرفی منابع مطالعاتی ۱۵۱
- راهبردهای تدریس موفقیت آمیز ۱۵۲
- ۱- شرایط تدریس ۱۵۲
- الف) شرایط زمانی تدریس ۱۵۲
- ب) شرایط مکانی تدریس ۱۵۴
- شرایط آموزشی تدریس ۱۵۴
- د) شرایط روحی و عاطفی تدریس ۱۵۸
- ۲- ویژگی های معلم ۱۵۸

- الف) ویژگی های علمی و آموزشی معلم ۱۵۸
- ب) ویژگی های ادبی و هنری معلم ۱۶۰
- ج) ویژگی های جسمی و ظاهری معلم ۱۶۰
- د) ویژگی های اخلاقی و تربیتی مدرس ۱۶۱
- راهبردهای تدریس برای یادگیرنده‌هایی که با مشکل روبه‌رو هستند ۱۶۳
- راهبردهای تدریس: روش قطعه‌بندی ۱۶۳
- تدریس باتوجه به سبک یادگیری دانش‌آموزان ۱۶۴
- در تعریف مفاهیم به کودکان کمک کنید ۱۶۴
- از مثال های واقعی استفاده کنید ۱۶۵
- منابع ۱۶۷

مقدمه

امروزه در تمام مدارس جهان به کیفیت تدریس و یادگیری توجه زیادی می شود همچنین تضمین تدریس اثربخش و نشان دادن این اثربخشی نیز در مدارس و کلاس درس اهمیت زیادی دارد گرچه اصطلاح تدریس در متون علوم تربیتی مفهومی آشنا به نظر می رسد، ولی بیشتر معلمان و مجریان برنامه های درسی به ندرت با معنی و ماهیت درست آن آشنایی دارند. برداشت های مختلف معلمان از مفهوم تدریس می تواند در نگرش آنان نسبت به یادگیرندگان و نحوه کارکردن با آنها تأثیر مثبت یا منفی بر جای گذارد.

تدریس و یادگیری به عنوان عناصر اصلی و اساسی کلاس درس، ماهیتی پیچیده و ظریف دارند. به همین سبب، کنش معلم در موقعیت های خاص باید بتواند این پیچیدگی ها و ظرافت ها را تحت کنترل درآورد و فرصت های مناسبی برای بهبود و توسعه اقدامات آموزشی خلق کند. بدون شک در دوران معاصر، حرفه ی تدریس یکی از دشوارترین مشاغل محسوب می شود. علاوه بر آگاهی از دانش و تخصص، هر مدرسی باید از هنر و تجربه ی تدریس برخوردار باشد. با عنایت به این چگونگی است که در بسیاری از کشورهای دنیا، مدرسان در آغاز کار باید گواهینامه های علمی و معتبری مبنی بر طی موفقیت در زمینه تدریس دارا باشند و پس از آن نیز به طور مداوم از طریق دوره های آموزش ضمن خدمت، توانمندی علمی و عملی خود را بهبود بخشیده و در واقع تدریس اثربخش داشته باشند.

معلمان آگاه همواره برای کیفیت بخشی به اقدامات آموزشی خود به دنبال راهکارهایی تازه و نوآورانه اند تا یادگیری دانش آموزان را پایدارتر و مؤثرتر کنند. از سوی دیگر، باور داریم که آنچه یادگیری را معنادارتر، مؤثرتر، عمیق تر و ماندگارتر می کند، محیطی

جذاب، دلنشین و پویاست و معلم به‌عنوان اصلی‌ترین عامل تأثیرگذار، در رأس چنین محیطی قرار می‌گیرد. لذا اگر گفته شود کلاس درس، بهترین و مناسب‌ترین جایگاه کسب تجربه فردی و جمعی به شمار می‌آید و تمهید و تدارک فضای کلاس درس از حیث فیزیکی و روانی توسط معلم و به لحاظ اهمیت و ضرورت در اولویت قرار می‌گیرد، سخنی گزاف نیست.

مطالعات متعدد نشان می‌دهند که نظام آموزشی ما باید درصدد اجرای روش‌های تدریس با هدف فعال‌سازی دانش‌آموزان و بهبود یادگیری آنان باشد. در بسیاری از پژوهش‌ها، بررسی روش‌های تدریس فعال و مشارکتی یا مقایسه روش‌های تدریس سنتی و فعال، نشان از ضعف عملکرد آموزش در کلاس‌های درس دارد. متأسفانه روش‌های فعلی ما بیشتر برای انباشتن ذهن دانش‌آموزان از مطالب تکراری و همچنین تقویت «حافظه» تلاش می‌کنند و از هدف اصلی‌شان که «تفکر» است، دور افتاده‌اند. مدت‌هاست در نظام آموزشی ایران، معلمان با تکیه بر روش‌های سنتی و به‌ویژه سخنرانی، شاگردان را به حفظ و تکرار مفاهیم علمی ترغیب می‌کنند لذا کاربرد روش‌های نوین تدریس به جای روش‌های سنتی و معلم‌محور می‌تواند از نظر استفاده بهینه از زمان و ارائه راهکارهای مفید جهت بالا بردن اعتمادبه‌نفس دانش‌آموزان و به دست آوردن ثبات اجتماعی در محیط مدرسه مؤثر باشد. این پژوهش‌ها نشان می‌دهند که کیفیت تدریس رضایت‌بخش نیست و برنامه‌های تربیت‌معلم باید بسترهای لازم را برای تدریس با کیفیت فراهم کنند. نتایج آزمون‌های تیمز و پرلز نیز حکایت از آن دارند که رتبه ایران پایین‌تر از رتبه متوسط کشورهای جهان است. بر این اساس، در عالم آموزش، معلمان نسبت به آنچه در حال حاضر انجام می‌دهند، نیازمند کنش‌های متفاوتی هستند، بنابراین، تحول، نوآوری و ابتکار عمل باید از مهم‌ترین دغدغه‌های آنان باشد.

بنابراین با توجه به اقتضات و نیازهای جدید، امروز نظام آموزش و پرورش نیازمند معلمانی است که در مقام هنرمند، کنش زیبایی‌شناسانه را با اقتباس از عالم هنر به

منصه ظهور برسانند و همچون هنرمندان، فرایند تدریس را به اثری ماندگار و جاویدان تبدیل کنند معلم کارآمد با مهارت و هنری که در تدریس به کار می برد می تواند موقعیت ناخوشایند و نابسامان و نیز کیفیت نابسندآموزش را اعتلا بخشد.

ماهیت تدریس و رابطه آن با یادگیری

برخی تدریس را فعالیتی از سوی آن که محتوایی را می داند برای دارا کردن کسی که فاقد آن محتواست می دانند. و بین تدریس و یادگیری رابطه ضروری قائل نیستند. و همه نقش تدریس را متوجه معلم می کنند و مسئولیت یادگیری را به دانش آموز می سپارد. گروه دیگر مفهوم گسترده تری را دنبال می کنند و تدریس را مانند فروش اجناس می دانند که تا خریدی (یادگیری) نباشد، فروش محقق نمی شود. و بین تدریس و یادگیری رابطه وجودی و ضروری قائل هستند و معتقدند انرژی و مسئولیت اصلی یادگیری متوجه دانش آموز است و برای حرکت قایق انرژی و پارو زدن با دانش آموز است و نقش معلم هدایت این حرکت است. معلم برای یک تدریس خوب، خود از یک طرف باید از نظر جسمی، روحی و روانی و علمی آمادگی داشته باشند و از طرف دیگر مقدمات لازم برای تدریس اثر بخش را با آماده کردن شاگردان و فضای کلاس فراهم کند تا از این طریق کلاس درس به نحو مطلوبی اداره شود. فرایند یاددهی و یادگیری که توسط معلم اجرا می شود بنابراین می توان فعالیت های آموزشی معلم را در قالب طرح الگوی عمومی آموزش در چهار مرحله زیر خلاصه کرد:

فعالیت های پیش از عمل آموزش (تعیین هدف های آموزشی و رفتارهای ورودی و انجام سنجش آغازین).

فعالیت های پیش از عمل آموزش و ضمن آن (توجه به فرایندهای انگیزش و یادگیری).

فعالیت های ضمن عمل آموزش (استفاده از روش های آموزشی مناسب).

فعالیت های ضمن عمل آموزش و پس از آن (سنجش و ارزشیابی از فعالیت های انجام شده).

الگوی عمومی تدریس

هر معلم از لحظه‌ای که به فکر آماده شدن برای آموزش یک درس می‌افتد و شروع به تهیه مقدمات کار می‌کند، تا زمانی که عملاً در کلاس به تدریس مطالب می‌پردازد، سرانجام، وقتی که در پایان کار به ارزشیابی از میزان آموخته‌های دانش‌آموزان خود اقدام می‌کند، فعالیت‌های مختلفی انجام می‌دهد که مراحل کلی آن، الگوی عمومی آموزش نام دارد. الگوی تدریس، چارچوب ویژه‌ای است که عناصر مهم تدریس در درون آن قابل مطالعه است و شناخت و آگاهی از عناصر و عوامل مذکور می‌تواند معلم را در اتخاذ روش‌های مناسب تدریس کمک کند. الگوی عمومی آموزش را می‌توان برای طرح‌ریزی مراحل مختلف فعالیت‌های آموزشی در تمام سطوح تحصیلی، از ابتدایی تا دانشگاه و در همه موضوع‌های درسی، از زبان گرفته تا علوم، هنر، ریاضی و ... به کار بست؛ به همین دلیل این الگو را عمومی نامیده‌اند. انتخاب یک الگوی تدریس، بستگی به نوع آگاهی معلم از فلسفه و نگرش‌های تعلیم و تربیت خواهد داشت تدریس یک فرآیند است و فعالیتی است که در داخل یک الگو صورت می‌پذیرد.

معروف‌ترین الگو برای تدریس، الگوی عمومی تدریس است، این الگو نخستین بار توسط رابرت گلیزر در سال ۱۹۶۱ مطرح شد و بعدها اشخاص دیگری از جمله راجر رابینسون در سال ۱۹۷۱، تغییراتی در آن به وجود آوردند. این الگو در عین سادگی فرایند تدریس را به خوبی توصیف می‌کند و به معلم در سازمان دادن فرایند تدریس کمک می‌کند. الگوی عمومی آموزش، معرف فعالیت‌های اصلی معلم در تدارک و کاربست فعالیت‌های آموزشی است. این الگو شامل چهار مرحله زیر است:

مرحله اول: فعالیت‌های پیش از عمل آموزش

در این مرحله، معلم ابتدا به تعیین مقاصد درس خود، یعنی هدف‌های آموزشی می‌پردازد و آنها را به‌طور دقیق و روشن، یعنی در قالب عبارات و جملاتی که گویای رفتار قابل مشاهده و قابل اندازه‌گیری یادگیرنده باشد، درمی‌آورد. به این‌گونه بیانات روشن هدف‌های آموزشی، هدف‌های رفتاری می‌گویند. معلم برای اینکه بتواند هدف‌های